

УДК 343.132.3

## ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ

**Роман ПИСАРЧУК,**

аспірант спеціальної кафедри № 1  
Національної академії Служби безпеки України

**Олена БІЛЧАК,**

доктор юридичних наук, доцент,  
професор кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики  
Національної академії Служби безпеки України

### SUMMARY

In the scientific article the modern problems of legal regulation of secret investigators (searches) actions were actualized and ways of their solution were proposed. Taking into account the reform of the system of state organs of Ukraine, which is taking place in the framework of the fight against corruption, the legislator has expanded the list of secret investigative (search) actions, and Law No. 198–VIII of 02.02.2015. An amendment was added to the Criminal Procedure Code of Ukraine, according to which a new secret investigation (investigative) action “Monitoring bank accounts” was introduced (Article 269–1 CPK). Taking into account the fact that similar content of actions can take place within the framework of the ORD, as well as the substantive identity of individual operational-search activities and secret investigators (investigatory actions), the necessity of making amendments to the Law of Ukraine “On Operational Investigative Activity” was substantiated. The entities authorized for its implementation, to monitor the bank accounts in accordance with the procedure specified in Art. 269–1 CPC of Ukraine. It is concluded that there is a need to expand the list of special actors authorized to conduct such an unconscious investigative (search) action within the framework of criminal proceedings. On the basis of the analysis of the provisions of the legislation, the expediency of improving the procedure for legal regulation of the removal of information from transport telecommunication networks has been substantiated.

**Key words:** criminal proceedings, pre-trial investigation, secret investigative (search) actions.

### АНОТАЦІЯ

У науковій статті актуалізовано сучасні проблеми правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій та запропоновано шляхи їх розв'язання. З огляду на реформування системи державних органів України, що відбувається в руслі боротьби з корупцією, законодавцем розширено перелік негласних слідчих (розшукових) дій, та Законом № 198–VIII від 12 лютого 2015 р. внесено доповнення до Кримінального процесуального кодексу України, згідно з якими запроваджено нову негласну слідчу (розшукову) дію «Моніторинг банківських рахунків» (ст. 269–1 Кримінального процесуального кодексу). Зважаючи на те, що аналогічні за змістом дії можуть здійснюватися в межах оперативно-розшукової діяльності, а також змістовну тотожність окремих оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій, обґрунтовано необхідність внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», надавши право суб'єктам, уповноваженим на її здійснення, проводити моніторинг банківських рахунків, у порядку, визначеному ст. 269–1 Кримінального процесуального кодексу України. Зроблено висновок про необхідність розширення переліку спеціальних суб'єктів, уповноважених проводити такі негласні слідчі (розшукові) дії в межах кримінального провадження. На основі аналізу положень законодавства обґрунтовано доцільність удосконалення порядку правового регулювання зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

**Ключові слова:** кримінальне провадження, досудове розслідування, негласні слідчі (розшукові) дії.

**Постановка проблеми.** Предметом гострої зацікавленості сучасного українського суспільства є питання використання негласних форм і методів здобуття інформації під час проведення досудового розслідування. Правове регулювання їх застосування забезпечується положеннями Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України, де гл. 21 закріплено перелік негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД), підстави та порядок їх проведення. Аналіз статистичних даних і практичних матеріалів переконливо свідчить про те, що з початку набуття чинності КПК України (2012 р.) існують стійкі тенденції розгортання практики використання у кримінальному провадженні результатів НСРД. На це також вказують підсумки моніторингу інформаційного ресурсу медійних засобів, де у зв'язку з діяльністю Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) досить часто оприлюднюються відомості про використання в розслідуванні результатів негласних слідчих (розшукових) дій [1, ст. 2 051]. Гострий резонанс, який викликають у суспільстві факти оприлюд-

нення такої інформації, змушує більш ретельно підходити до аналізу проблем правового регулювання проведення негласних слідчих (розшукових) дій і використання здобутих завдяки їм результатів.

Науково-практичні проблеми провадження НСРД були предметом наукових досліджень низки фахівців, серед яких: О.А. Білчак, М.Г. Вербеньський, В.О. Глушков, О.В. Дроздов, О.В. Керевич, А.О. Ляш, Є. Д. Лук'янчиков, Б.Є. Лук'янчиков, І.В. Недобор, Д.П. Письменний, В.П. Попович, О.О. Проценко, В.Д.Пчолкін, О.А. Самойленко, І.В. Сервецький, М.О. Сергачий, В.І. Сліпченко, Є.В. Соломатін, М.В. Стащак, О.О. Узкий, В.О. Черков, О.М. Чистолінов, Д.А. Чухраєв, Р.М. Шехавцов, О.М. Юрченко та ін. У роботах згаданих авторів розглядалася проблематика функціонального призначення негласних слідчих (розшукових) дій на досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, досліджувалася їхня система, вивчався досвід використання здобутих результатів у доказуванні. З огляду на зміни кримінального процесуального

законодавства, яким розширено перелік негласних слідчих (розшукових) дій, питання правового регулювання їх організації та проведення потребують додаткового аналізу, що обумовлює актуальність теми.

Отже, **метою статті** є вивчення сучасних проблем правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій і пошук шляхів їх розв'язання.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** У науковій літературі неодноразово зверталася увага на те, що нормами гл. 21 чинного Кримінального процесуального кодексу України фактично було «процесуалізовано» значну частину оперативно-розшукових заходів, тобто шляхом внесення відповідних змін до законодавства останнім було надано статусу слідчих дій. Зокрема М.Г. Вербенський підкреслює змістовну тотожність дій, покладених в основу проведення окремих оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій [2, с. 414–418]. Таку ж думку поділяли інші фахівці, наприклад, В.О. Черков та О.М. Чистолінов стверджують, що основна і майже єдина відмінність між ними полягає в суб'єкті – якими є слідчий або оперативний підрозділ, якими проводяться, відповідно, слідча дія чи оперативно-розшуковий захід (далі – ОРЗ) [3]. Іншими фахівцями наголошується, що основною відмінністю між ОРЗ і НСРД є те, що перші проводяться з метою запобігання та розкриття злочинів, що готуються, а НСРД – для розслідування злочинів під час кримінального провадження, якщо в інший спосіб одержати інформацію неможливо [4].

Загалом, різними авторами неодноразово підкреслювалася актуальність і неординарність такого кроку законодавця, адже «кримінальний процесуальний кодекс України вперше в історії вітчизняної юриспруденції надав процесуальний статус спеціальним негласним заходам, спрямованим на пошук та фіксацію даних про підготовку і вчинення злочинів та осіб, які їх вчинили, визначаючи останні як негласні слідчі (розшукові) дії» [5, с. 44]. Водночас запровадження до системи кримінального провадження інституту негласних слідчих (розшукових) дій викликало широкі дискусії в науковому середовищі, що обумовлюється низкою проблем теоретичного і прикладного характеру, які з'явилися внаслідок таких нововведень. Наприклад, підкреслюючи актуальність та своєчасність запровадження інституту НСРД, О.М. Юрченко та І.В. Сервецький вказували на необхідність удосконалення їх нормативно-правового регулювання [6, с. 1–19]. Отже, значна частина фахівців у галузі ОРД і кримінального процесу важає, що за змістовною сутністю оперативно-розшукові заходи та негласні слідчі (розшукові) дії є тотожними, проте проблематика проведення НСРД за кримінальними провадженнями потребує наукових досліджень, передусім із метою удосконалення нормативно-правового регулювання їх організації та проведення, використання одержаних результатів. На нашу думку, питання правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій заслуговують на дослідження насамперед у розрізі аналізу тенденцій розширення їхнього переліку.

У контексті реформування системи державних органів України, що відбувається в руслі боротьби з корупцією, законодавцем розширюється перелік негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема Законом № 198–VIII від 12 лютого 2015 р. внесено доповнення до Кримінального процесуального кодексу України, згідно з якими запроваджено нову негласну слідчу (розшукову) дію – «Моніторинг банківських рахунків» (ст. 269–1 КПК) [7, ст. 88]. Відповідно до положень згаданої статті кримінального процесуального закону, за наявності обґрунтованої підозри, що особа здійснює злочинні дії з використанням банківського рахунку, або з метою розшуку чи ідентифікації майна, що

підлягає конфіскації або спеціальній конфіскації, у кримінальних провадженнях, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України (ч. 5 ст. 216 КПК), прокурор може звернутися до слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України, для винесення ухвали про моніторинг банківських рахунків. Згідно з ухвалою слідчого судді банк зобов'язаний надавати Національному антикорупційному бюро України в поточному режимі інформацію про операції, що здійснюються на одному або декількох банківських рахунках.

В ухвалі про моніторинг банківських рахунків слідчий суддя повідомляє керівника банківської установи про обов'язок нерозголошення інформації щодо проведення такої слідчої дії і про кримінальну відповідальність, що може наступити внаслідок таких дій. На підставі ухвали слідчого судді керівник банківської установи зобов'язаний письмово попередити всіх її працівників, залучених до моніторингу банківських рахунків, про обов'язок нерозголошення інформації щодо проведення такої слідчої дії і про кримінальну відповідальність, яка наступить у разі його виконання. Інформація про операції, що здійснюються на банківських рахунках, згідно зі змістом ч. 3 ст. 269–1 КПК України, повинна доводитися до відома Національного антикорупційного бюро України перед виконанням відповідної операції, а у разі неможливості – негайно після її виконання. Отже, з огляду на зміст чинного законодавства, моніторинг банківських рахунків може здійснюватися винятково підрозділами детективів і підрозділами внутрішнього контролю НАБУ з метою виявлення, попередження, припинення, розкриття та подальшого розслідування корупційних правопорушень, вчинених вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [1, ст. 2051]. Водночас, на нашу думку, закріплена кримінальним процесуальним законом регламентація дій із моніторингу банківських рахунків суттєво обмежує можливість інших суб'єктів щодо проведення відповідних дій під час ОРД і кримінального провадження.

Згідно з чинним законодавством, отримання від банківських установ відомостей про стан клієнтських рахунків та операцій по ним може здійснюватися під час ведення оперативно-розшукової діяльності іншими уповноваженими законом суб'єктами, зокрема підрозділами Служби безпеки України, з метою протидії корупції, організованій злочинності та у боротьбі з тероризмом. Варто зауважити, що нормативно-правове регулювання порядку розкриття у процесі ведення ОРД інформації, що становить банківську таємницю, нині забезпечується низкою законодавчих актів, які належать до різних галузей права. Право оперативних підрозділів на отримання від банків інформації, що становить банківську таємницю, реалізується в порядку, визначеному Законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Службу безпеки України», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про боротьбу з тероризмом». Правовий режим зберігання та надання доступу до такої інформації регламентується Законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», Цивільним, Цивільно-процесуальним і Кримінальним процесуальним кодексами України, іншими нормативно-правовими актами.

Банківською таємницею є інформація стосовно діяльності та фінансового стану клієнта, що стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин із ним, чи третім особам під час надання послуг банку, й розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту. Такі відомості є публічною інформацією з обмеженим доступом, та складають банківську таємницю

[8, ст. 314; 9, ст. 30]. За законодавством, змістом банківської таємниці є відомості про банківські рахунки клієнтів, зокрема кореспондентські рахунки банків у Національному банку України, про операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, здійснені ним угоди, фінансово-економічний стан клієнтів, відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація. Згаданим вище законом встановлюється порядок розкриття банківської таємниці, зокрема ст. 62 зазначає, що інформація щодо юридичних і фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками на письмовий запит або з письмового дозволу відповідної юридичної чи фізичної особи, за рішенням суду, а також органам прокуратури України, Служби безпеки України, Національної поліції, Національному антикорупційному бюро України, Антимонопольного комітету України – на їх письмову вимогу щодо операцій за рахунками конкретної юридичної особи або фізичної особи-суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу, а також іншим уповноваженим суб'єктам, визначеним згаданою статтею Закону. Варто зазначити, що згідно з п. б. ч. 2 ст. 12 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки (далі – СБ) України, на письмову вимогу керівників таких підрозділів, мають право одержувати від банків, а також кредитних, митних, фінансових та інших установ, підприємств, організацій (незалежно від форм власності) інформацію і документи про операції, рахунки, вклади, внутрішні та зовнішні економічні угоди фізичних і юридичних осіб. Водночас положення цього нормативного акту встановлюють заборону банку надавати інформацію про клієнтів іншого банку, навіть якщо їхні імена зазначені в документах, угодах та операціях клієнта [10, ст. 358].

Ст. 1076 Цивільного кодексу України стверджує, що відомості про операції та рахунки можуть бути надані тільки самим клієнтам або їхнім представникам; іншим особам, зокрема органам державної влади, їхнім посадовим і службовим особам, такі відомості можуть бути надані виключно у випадках та в порядку, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність» [8, ст. 30; 11, ст. 356]. Отже, спеціальні підрозділи, що здійснюють боротьбу з корупцією та організованою злочинністю, а також підрозділи, що забезпечують протидію тероризму, під час ведення ОРД, на письмовий запит керівника органу, можуть отримувати від банківських установ лише відомості про операції за рахунками конкретної особи, відомості щодо контрагентів, які є клієнтами інших банків, можуть розкриватися винятково за рішенням суду. Зазначене підтверджується змістом Постанови Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України № 10 від 30 вересня 2011 р. «Про судову практику в цивільних справах про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб» (далі – постанова ВССУ № 10), і зазначає, що згідно зі ст. 62 Закону № 2121–III «Про банки і банківську діяльність», банкам забороняється надавати інформацію про клієнтів іншого банку, навіть якщо їхні імена зазначені в документах, угодах і операціях клієнта [12, ст. 137]. Отже, на вимогу уповноважених законом суб'єктів (ст. 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність»), зокрема й під час ведення ними оперативно-розшукової діяльності та на досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, лише за рішенням суду може бути розкрита особа (особи) контрагента, номери його (їхніх) рахунків у банках та інша інформація щодо неї (них), яка становить банківську таємницю, у взаємовідносинах з особою, щодо якої вимагається розкриття

банківської таємниці. Розкриття такої інформації відбувається в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України (ст.ст. 159–163 КПК України).

Перелік суб'єктів, які мають право одержання інформації, що становить банківську таємницю, згідно зі ст. 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність», є досить широким і включає органи прокуратури, підрозділи СБУ, Національної поліції тощо. Згідно зі ст. 269–1 КПК України, в межах кримінального провадження здійснення моніторингу банківських рахунків належить до виняткових повноважень НАБУ, що робить неможливим його проведення іншими суб'єктами, зокрема з метою попередження та розкриття злочинів терористичної спрямованості, вчинених організованими злочинними групами тощо. Отримання доступу до відомостей, які становлять банківську таємницю в порядку ст.ст. 159–163 КПК України не передбачає надання доступу до відповідної інформації в режимі реального часу. Зважаючи на те, що аналогічні за змістом дії можуть проводитись у межах ОРД, а також змістовну тотожність окремих оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій, на наш погляд, доцільно внести зміни до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», передбачивши право суб'єктів, уповноважених її здійснювати, проводити моніторинг банківських рахунків, із метою запобігання вчиненню тяжких, особливо тяжких злочинів, у порядку, визначеному ст. 269–1 КПК України. Також слід надати право на проведення в межах кримінального провадження моніторингу банківських рахунків іншим суб'єктам, які мають право ведення досудового розслідування кримінальних правопорушень. На наш погляд, запропоновані зміни сприятимуть уніфікації оперативно-розшукового та кримінального процесуального законодавства, що створить більш широкі можливості для його адекватного застосування всіма уповноваженими суб'єктами.

Іншим проблемним питанням правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій, на яке хотілося б звернути увагу, є визначений законом порядок проведення зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Чинний кримінальний процесуальний закон у ч. 1 ст. 263 стверджує, що «зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (мереж, що забезпечують передавання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого виду між підключеними до неї телекомунікаційними мережами доступу) є різновидом втручання у приватне спілкування, яке проводиться без відома осіб, які використовують засоби телекомунікацій для передавання інформації, на підставі ухвали слідчого судді, якщо під час його проведення можна встановити обставини, які мають значення для кримінального провадження». Згідно зі змістом ч. 3 цієї ж статті, «зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж полягає у проведенні із застосуванням відповідних технічних засобів спостереження, відбору та фіксації змісту інформації, яка передається особою та має значення для досудового розслідування, а також одержанні, перетворенні і фіксації різних видів сигналів, що передаються каналами зв'язку» [7, ст. 88]. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їхніх результатів у кримінальному провадженні, затверджена спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної податкової служби (далі – ДПС) України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5 у п. 1.11.5.1. зазначає, що зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж поділяється на дві групи: 1) контроль за телефон-

ними розмовами, який полягає в негласному проведенні із застосуванням відповідних технічних засобів, у тому числі встановлених на транспортних телекомунікаційних мережах, спостереження, відбору та фіксації змісту телефонних розмов, іншої інформації та сигналів (SMS, MMS, факсимільний зв'язок, модемний зв'язок тощо), які передаються телефонним каналом зв'язку, що контролюється; 2) зняття інформації з каналів зв'язку, яке полягає в негласному одержанні, перетворенні та фіксації із застосуванням технічних засобів, зокрема встановлених на транспортних телекомунікаційних мережах, у відповідній формі різних видів сигналів, які передаються каналами зв'язку мережі Інтернет, інших мереж передачі даних, що контролюються [13]. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 «Про деякі питання застосування оперативно-розшукового законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства» у абз. 2 п. 3 зазначає, що «зняття інформації з каналів зв'язку полягає у застосуванні технічного обладнання, яке дає змогу прослуховувати, фіксувати та відтворювати інформацію, що передавалася цим каналом зв'язку. Така інформація може включати дані як про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, так і щодо змісту інформації, яка була передана каналом зв'язку» [14]. Аналізуючи зміст згаданих нормативних актів, можна дійти висновку, що результатами зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж є аудіовізуальна інформація, яка відображає зміст телефонних розмов, а також відомості про факти телефонних з'єднань, які передаються, зокрема, засобами мобільного зв'язку. Водночас отримання так званих трафіків телефонних розмов можливе й під час проведення заходів забезпечення кримінального провадження з доступу до речей і документів (ст.ст. 159–162 КПК України). Так, відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 159 КПК України, «тимчасовий доступ до електронних інформаційних систем або їхніх частин, мобільних терміналів систем зв'язку здійснюється шляхом зняття копії інформації, що міститься в таких електронних інформаційних системах або їхніх частинах, мобільних терміналах систем зв'язку, без їх вилучення» [7, ст. 88]. Існують офіційні роз'яснення щодо порядку застосування згаданих норм кримінального процесуального законодавства. У листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 р. № 223–559/04–13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження», яким надаються рекомендації слідчим суддям про порядок розгляду клопотань органів досудового розслідування, що вносяться згідно зі ст. 159 та п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК України, з метою отримання дозволу на застосування таких заходів забезпечення кримінального провадження, як тимчасовий доступ до документів, які знаходяться в операторів та провайдерів телекомунікацій та містять інформацію про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, зокрема отримання послуг, їхню тривалість, зміст (вихідні чи вхідні з'єднання, SMS, MMS тощо), маршрути передавання. У зазначеному листі обгрунтовується твердження, що такі дії не становлять державної таємниці та не є негласними слідчими (розшуковими) (ст. 263, 268 КПК України), оскільки під час їх проведення не втручаються у приватне спілкування (ст. 258 КПК), тобто не надається доступу до відомостей, які передавалися каналами зв'язку [15]. Окрім того, у листі наводиться низка інших ознак, на підставі яких необхідно відмежовувати негласні слідчі (розшукові) дії, що проводяться в порядку ст. 263 КПК України, та заходи забезпечення криміналь-

ного провадження, під час яких відбувається надання доступу до трафіків телефонних з'єднань, що зберігаються в операторів, провайдерів зв'язку. Однією з них є прив'язка до реального часу. На наш погляд, із зазначеним підходом до правової регламентації порядку доступу до такого виду відомостей не варто погоджуватись. Адже не зовсім зрозуміло, чому інформація про факт телефонних з'єднань, одержана в режимі реального часу, є втручанням у приватне спілкування, а, наприклад, тижневої давності – інформаційним ресурсом провайдера телекомунікаційного зв'язку, навіть з обмеженим доступом. Конституція України у ст. 31 гарантує право особи на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, обмеження якого може здійснюватися за рішенням суду лише за обставин, передбачених законом, для запобігання злочинів чи з'ясування істини під час розслідування кримінальної справи, якщо іншим способом отримати інформацію неможливо [16, ст. 141]. Тобто таємницею є як відомості, якими особи обмінювалися засобами зв'язку, так і інформація про факти, тривалість телефонних з'єднань, місце остаточного розташування обладнання абонента телекомунікаційних послуг. Одержання таких відомостей є обмеженням прав людини, тому може здійснюватися лише під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій зі зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, зняття інформації з електронних інформаційних систем. Єдина особливість їх проведення полягає в тому, що за умови не втручання в приватне спілкування (тобто не здобувається інформація про зміст відомостей, які передавалися каналами зв'язку), безпосередніми їх виконавцями є не оперативні підрозділи, а оператори зв'язку. На нашу думку, запропонований підхід до правового регулювання діяльності уповноважених суб'єктів щодо зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж створить передумови для розроблення консолідованого законодавства за цим напрямом та сприятиме ефективному забезпеченню прав і свобод людини і громадянина в нашій державі.

**Висновки.** Система правового регулювання організації та проведення негласних слідчих (розшукових) дій перебуває на етапі динамічного розвитку. Таку думку засвідчує запровадження до кримінального процесуального законодавства нової негласної слідчої (розшукової) дії – «Моніторинг банківських рахунків» (ст. 269–1 КПК України). На підставі проведених досліджень зроблено висновок про необхідність внесення змін до чинного кримінального процесуального законодавства в частині розширення переліку суб'єктів, уповноважених на проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії. Обгрунтовано необхідність нормативного закріплення тотожного за змістом оперативно-розшукового заходу в порядку, визначеному Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

З огляду на наявність у кримінальному процесуальному законодавстві України подвійних підходів до правового регулювання діяльності державних органів із отримання інформації про факти телефонних з'єднань, яка може здійснюватися в межах негласної слідчої (розшукової) дії зі зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК), а також під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження (ст. 159 та п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК), обгрунтовано доцільність їх уніфікації з метою підвищення гарантій дотримання конституційних прав і свобод людини і громадянина під час проведення кримінального провадження.

#### Список використаної літератури:

1. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 47. – Ст. 2051.

2. Вербенський М.Г. Особливості провадження негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів у сучасних правових умовах / М.Г. Вербенський // Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р.: кримінально-правові та процесуальні аспекти : тези доповідей та повідомлень учасників Міжнародної науково-практичної конференції (19–20 вересня 2013 р.). – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – С. 414–418.
3. Черков В.О. До питання про співвідношення оперативно-розшукової діяльності й негласних слідчих (розшукових) дій за проектом нового КПК України / В.О. Черков, О.М. Чистолінов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.corr-lguvd.lg.ua/d120106.html>
4. Кривченко О.В. Використання можливостей негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів при розслідуванні злочинів, пов'язаних з ДТП / О.В. Кривченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravoznavec.com.ua/period/article>.
5. Особливості прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням : збірник лекцій. – К : Національна академія прокуратури, 2013. – 111 с.
6. Сервецький І.В. Спеціальна діяльність правоохоронних органів, що здійснюється під час проведення гласних, негласних слідчих (розшукових) дій / І.В. Сервецький, О.М. Юрченко, В.В. Редька // Часопис Академії адвокатури України. – К. : 2012. – № 15 (2) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12yomsrd.pdf>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України КПК України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – №№ 9–10, 11–12, 13. – Ст. 88.
8. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
10. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358.
11. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
12. Постанова Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України № 10 від 30 вересня 2011 р. «Про судову практику в цивільних справах про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
13. Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Міністерства фінансів України, Адміністрації Державної податкової служби України та Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1681/51 «Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.
14. Постанова Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України № 2 від 28 березня 2008 р. «Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на обмеження окремих конституційних прав громадян під час здійснення оперативно-розшукової діяльності на стадіях дізнання і досудового слідства» // Вісник Верховного Суду України. – 2008. – № 4. – С. 4.
15. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 р. № 223–559/0/4–13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>
16. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.